

Předmluva (Svatava Machová – Markéta Šamalová)	3
Impulzy vedoucí ke vzniku pragmatické dimenze popisu řečové činnosti (Svatava Machová)	9
Literatura	12
Glosář užitých termínů	13
1 Kooperativní komunikace (Pavla Chejnová)	14
1.1 Teoretická východiska	14
1.1.1 Griceův kooperační princip	14
1.1.2 Porušování kooperačního principu	15
1.1.3 Implikatura	16
1.1.4 Presupozice	16
1.1.5 Naslouchání	17
1.2 Didaktické transformace	17
Literatura	18
Glosář užitých termínů	19
2 Řečové chování a zdvořilost (Pavla Chejnová)	20
2.1 Teoretická východiska	20
2.1.1 Pojem tváře – image	21
2.1.2 Pozitivní zdvořilost	21
2.1.3 Negativní zdvořilost	21
2.1.4 Zdvořilostní princip	22
2.1.5 Využití intonace	23
2.1.6 Užití gramatických kategorií	23
2.1.7 Využití lexikálních prostředků	25
2.1.8 Kulturní specifika dané země	25
2.1.9 Mezinárodní komunikace	26
2.2 Didaktické transformace	27
Literatura	30
Glosář užitých termínů	31
3 Asertivní komunikace (Markéta Šamalová)	32
3.1 Teoretická východiska	32
3.1.1 Agresivní a pasivní jednání, zásady asertivní komunikace	32
3.1.2 Deset asertivních práv	34
3.1.3 Základní asertivní techniky	37
3.1.4 Jak se vyrovnat s kritikou aneb pravidla asertivní kritiky	38
3.2 Didaktické transformace	40
3.2.1 Jiří Kostečka: Český jazyk pro 4. ročník gymnázií	40
3.2.2 Věra Martinková: Český jazyk 3 (Český jazyk pro 3. ročník	

středních škol)	41
3.2.3 Věra Martinková: Český jazyk 4 (Český jazyk pro 4. ročník středních škol)	44
3.2.4 Čechová, M. - Kraus, J. - Styblík, V. - Svobodová, I.: Český jazyk pro 4. ročník SOŠ.	46
3.2.5 Tipy pro trénink asertivity v rámci výuky českého jazyka	47
Literatura.	49
Glosář užitých termínů	50
4 Argumentační diskurz (Markéta Šamalová).	53
4.1 Teoretická východiska.	53
4.1.1 Argumentace	53
4.1.2 Argumentační komunikační situace	53
4.1.3 Názor	54
4.1.4 Argumenty	57
4.1.5 Struktura argumentačního textu	57
4.1.6 Posouzení přesvědčivosti argumentů	59
4.1.7 Podmínka akceptability argumentů.	60
4.1.8 Typologie argumentů	61
4.1.9 Chybná argumentace	63
4.2 Didaktické transformace.	65
4.2.1 Argumentace na střední škole	65
4.2.2 Argumentace v učebnicích českého jazyka pro střední školy	67
4.2.3 Návrh využití poznatků z teorie argumentace ve výuce	76
4.2.4 Základní tematické okruhy výuky argumentace, resp. tréninku argumentačních dovedností.	79
Literatura.	80
Glosář užitých termínů	81
5 Konflikt v interpersonální komunikaci (Svatava Machová)	85
5.1 Teoretická východiska.	85
5.1.1 Vznik konfliktu a jeho rozpoznání	85
5.1.2 Efektivní řízení konfliktu, taktické jednání.	87
5.1.3 Jazykové prostředky užívané v konfliktním dialogu	90
5.2 Didaktické transformace.	91
Literatura.	92
Glosář užitých termínů	92
6 Manipulace v interpersonální komunikaci (Svatava Machová)	94
6.1 Teoretická východiska.	94
6.1.1 Stručný historický úvod	94
6.1.2 Současný zájem o manipulaci.	95
6.1.3 Vymezení manipulace a její cíle.	95
6.1.4 Identifikace manipulátora.	98

6.1.5	Manipulační strategie	99
6.1.6	Odkrytí manipulace a obrana před ní	103
6.1.7	Manipulace není jen negativním jevem	104
6.1.8	Jazykové prostředky užívané při verbální manipulaci	105
6.2	Didaktické transformace	106
	Literatura	116
	Glosář užitých termínů	116
7	Manipulace v masových médiích (Jan Daněk)	118
7.0	Úvod	118
7.1	Teoretická východiska	118
7.2	Didaktické transformace	120
7.2.1	Zpracování tématu v učebnicích	120
7.2.2	Obecné třídění aktivit	121
7.2.3	Konkrétní příklady aktivit	121
7.2.4	Inspirační zdroje	124
	Literatura	125
	Glosář užitých termínů	125
8	Mediální výchova na středních školách (Jaroslava Kosová)	126
8.1	Teoretická východiska	126
8.1.1	Mediální výchova v normativních dokumentech	127
8.1.2	Mediální komunikace	128
8.1.3	Kompetence v oblasti mediální výchovy	130
8.2	Didaktické transformace	131
8.2.1	Mediální výchova v učebnicích J. Kostečky	132
8.2.2	Mediální výchova v učebnicích M. Čechové a kol.	132
8.2.3	Tipy pro výuku	133
	Literatura	136
	Glosář užitých termínů	137
9	Čtení s porozuměním (Jaroslava Kosová)	138
9.1	Teoretická východiska	138
9.1.1	Prostor pro čtení s porozuměním ve výuce ČJL	139
9.1.2	Porozumění textu v RVP	140
9.1.3	Procesy porozumění čtenému textu	140
9.2	Didaktické transformace	141
9.2.1	Fáze práce s textem s důrazem na porozumění	142
9.2.2	Porozumění textu v učebnicích J. Kostečky	143
9.2.3	Porozumění textu v učebnicích M. Čechové a kol.	144
9.2.4	Tipy pro výuku	144
	Literatura	146
	Glosář užitých termínů	146
10	Neverbální komunikace (Pavla Chejnová)	147

10.1	Teoretická východiska	147
10.1.1	Vzdálenost (proxemika)	149
10.1.2	Mimika	151
10.1.3	Postoje (posturika) a gesta	153
10.1.4	Doteky (haptika)	155
10.1.5	Olfaktorika	156
10.1.6	Řeč prostředí	156
10.1.7	Čas	157
10.1.8	Oblečení	157
10.2	Didaktické transformace	158
	Literatura	160
	Glosář užitých termínů	161
11	Využívání internetu při výuce pragmatických aspektů řečové komunikace (Lucie Bušová)	162
11.1	Teoretická východiska	162
11.1.1	Internet – zdroj informací	163
11.1.2	Internet – pozitivita a negativa	164
11.2	Didaktické transformace	166
11.2.1	Člověk a počítač	167
11.2.2	Internet jako komunikační prostředek	169
11.2.3	Internet jako vzdělávací prostředek	173
11.2.4	Internet – pomocník učitele	174
	Literatura	176
	Glosář užitých termínů	177
12	Výuka „pragmatických aspektů“ řečové komunikace v meziválečném československém středním školství (Martina Šmejkalová)	178
12.1	Řečnictví v dějinách vyučování českému jazyku	178
12.2	Český jazyk na vyšších hospodářských školách	180
12.3	„Rozpravy“ jako vyučovací předmět	181
12.4	Závěr	185
	Literatura	186
	Glosář užitých termínů	187
	Souhrnný glosář	189
	Souhrnná bibliografie	203
	O autorech	208